

Divan Edebiyatı - 3

1. *Perîşân olmağı edüp tahayyül
Senünçün şânelenmişdür bu kâkül*

*Bu suretler senünçün rû-nümâdur
Nazar âyineye sanma sanadur*

Bu şiir parçasının nazım şekli aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Mesnevi B) Gazel C) Kaside
D) Rubai E) Kıt'a

2. I. yüzüm sürüp
II. ol zât-ı pâke
III. çemenler gibi hâke
IV. du'âlar eyledüm

(zât: değerli kişi, hâk: toprak)

Bir mesneviden alınan bu şiir parçalarından anlamlı bir beyit oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I ve II. B) I ve III. C) I ve IV.
III ve IV. IV ve II. II ve III.
D) III ve I. E) IV ve I.
II ve IV. III ve II.

3. 18. yüzyılda kaleme alınan ve divan edebiyatının en önemli mesnevilerinden biri kabul edilen ---- tasavvufi bir eser olup içinde geçen kişi ve yer adları birer semboldür. 2042 beyitten oluşan eserdeki bazı motiflerin kaynağı Mevlana'nın Mesnevi'sidir. Nitekim şair eserin sonunda yeralan bir beyitte "Esrarını Mesnevi'den aldım / Çaldım veli mîrî malı çaldım" diyerek bunu açıkça belirtmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayrabad B) Yusuf u Züleyha
C) Leyla vü Mecnun D) Hüsn ü Aşk
E) Hüsrev ü Şirin

4. Osmanlı sanatkârları arasında yaşadığı devir olan Lale Devri ile ismi özdeşleşen bu şairin asıl adı Ahmed'dir. Kasidede Nef'i'nin, gazelde hikemî tarzın büyük temsilcisi Nâbî'nin etkisinin revaçta olduğu şiir ortamında yetişen şair çok geçmeden kendi adıyla anılacak olan yeni bir tarz geliştirmiştir ki bu tarzın başlıca özellikleri söyleyiş mükemmelliği, yerlilik arzusu ve şuh eda oluşudur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyh Galip B) Fuzuli
C) Baki D) Nedim
E) Nabi

5. 1701 yılında Halep'te kaleme alınan bu mesnevi, şairin yedi yaşındaki oğlu Ebulhayr Mehmed Çelebi'ye hitaben yazdığı bir tür nasihatnamedir. Aruzun "feilâtün feilâtün feilün" kalıbıyla yazılan eser yaklaşık 1665 beyit olup bu sayı çeşitli yazma nüshalara göre değişmektedir. Otuz beş bölümden oluşan eserin en ilgi çekici bölümlerinden biri "Der Beyan-ı Şeref-i İstanbul" adını taşımaktadır. Bu bölümün başında şair oğluna ilmin ve marifetin yalnız İstanbul'da geçerli olduğunu söyleyerek şehrin güzelliğini över. Bu övgüde, İstanbul'un tabiat güzelliklerinden çok ilim ve irfan sahiplerinin bu beldede yaşaması, buranın musiki, şiir ve diğer güzel sanatların merkezi oluşu üzerinde durulur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen mesnevi aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Çengname B) Hayriyye
C) İskendername D) Sohbetü'l-Ebkar
E) Lutfiyye

6. **Aşağıdaki eserlerin hangisi mesnevi nazım biçimi ile yazılmamıştır?**

- A) Mirat-ı Cünun
B) Lamii Çelebi'nin Bursa Şehrengizi
C) Kanuni Mersiyesi
D) Rind ü Zahid
E) Harname

7. Osmanlı'da hükümdar çocuklarının doğum ve sünnet törenleriyle padişah kızlarının düğün törenlerini anlatan manzum, mensur ya da manzum-mensur karışık yazılan eserler genel olarak bu adı taşır. Bilinen ilk örnekleri, III. Murad'ın oğlu III. Mehmed'in 1582'de yapılan sünnet töreni için Gelibolulu Ali ve İntizami'nin yazdığı eserlerdir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şehrengiz
B) Mevlid
C) Surname
D) Hilye
E) Sefaretname

8. İslamiyet etkisinde gelişen Türk edebiyatı çerçevesinde Hz. Peygamber'in doğumunu, hayatını, başta miraç olmak üzere birtakım mucizelerini ve ölümünü genellikle manzum formda ve mesnevî nazım şekliyle anlatan bir edebî türüdür. Hz. Peygamber'e olan derin saygının ve sevginin bir tezahürü olarak ortaya çıkan bu türün klasik Türk Edebiyatındaki en önemli örneğini 15. yüzyılda Vesiletü'n-Necat isimli eseriyle Süleyman Çelebi vermiştir.

Bu parçada özellikleri verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazavatname
B) Hilye
C) Kırk Hadis Tercümesi
D) Mevlid
E) Menakıbnâme

9. Aşağıdaki şairlerden hangisi hamse sahibi değildir?

- A) Baki
B) Ali Şir Nevai
C) Hamdullah Hamdi
D) Taşlıcalı Yahya
E) Nevzade Atai

10. Aşağıdaki mesnevilerden hangisi dinî-tasavvufi bir içeriğe sahip değildir?

- A) Garibname
B) Hüsrev ü Şirin
C) Leyla vü Mecnun
D) Hüsn ü Aşk
E) Mantıku't-Tayr

11. Sözlü kültürün ortak ürünü olan bu anlatılar manzum-mensur karışık bir yapıya sahiptir. Konuları temelde aşk ya da kahramanlıktır. Ortaya çıktıkları dönemdeki tarihî olayları ya da dinî-tasavvufi bir içeriği de konu olarak alabilir. Fasil, döşeme, asıl hikâye, sonuç-dua ve efsane gibi bölümlerden oluşmaktadır. Çoğunlukla bir müzik aleti eşliğinde, profesyonel anlatıcılar tarafından icra edilir ve bu anlatıcılar, usta-çırak ilişkisi içinde yetişmektedir. Temelde, eğlendirme amacıyla anlatılmakla beraber bilgilendirme ve eğitme işlevlerini de üstlenmişlerdir.

Bu parçada özellikleri verilen anlatmaya bağlı edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk hikâyesi
B) Masal
C) Manzum hikâye
D) Mesnevi
E) Destan

12. Aşağıdaki olay merkezli edebî metinlerden hangisi kaynağı ve yapı özellikleri bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Kerem ile Aslı
B) Arzu ile Kanber
C) Tahir ile Zühre
D) Yusuf u Züleyha
E) Ferhat ile Şirin

